

Remissvar

Stockholm 2026-01-12

Till: jenny.almkvist@vgregion.se

Agenda för västsvensk life science

Läkemedelsindustriföreningen (Lif) har genom remiss den 16 december 2025 beretts tillfälle att lämna synpunkter till Västra Götalandsregionens *Agenda för västsvensk life science*. Lif uppskattar denna möjlighet och ser fram emot en fortsatt dialog.

En stark och närvarande läkemedelsbransch är en förutsättning för en högkvalitativ hälso-och sjukvård och en strategisk tillgång för Sveriges tillväxt, välbefinnande och folkhälsa. Sverige har en stark position inom Europa, exempelvis med en export runt 150 miljarder kronor årligen vilket utgör drygt sju procent av den totala exporten. Svensk life science har en styrkeposition, men den kan inte tas för givet.

USA har under flera decennier tagit en oproportionerligt stor andel av kostnaderna för läkemedelsutvecklingen vilket återspeglas i den amerikanska politiken under med 2025 med tullar och ny prispolitik för läkemedel som slår mot hela värdekedjan. Kostnader och ledtider riskerar att öka, försörjningskedjor blir mer sårbara och investeringar kan skjutas upp. Detta kan innebära att företag väljer att förlägga investeringar och kliniska prövningar i andra länder än Sverige, och avvakta med lanseringar av nya läkemedel vilket resulterar i att svenska patienters tillgång på nya innovativa läkemedel riskerar att begränsas.

Ett tydligt exempel på läkemedelsbranschens betydelse för Västra Götalandsregionen är AstraZenecas tydliga närvaro i form av strategisk viktig forsknings- och utvecklingsverksamhet i Göteborg/Mölndal med omkring 3 000 medarbetare, satsningar som BioVentureHub, samarbete med Sahlgrenska Universitetssjukhuset och engagemanget i GoCo Health Innovation City. Genom dessa initiativ bidrar läkemedelsbranschen genom AstraZeneca till att bygga och stärka regionens life science-kluster. Ett starkt life science-kluster är en tillgång för regionens näringsliv men innovationerna måste implementeras i regionen för att nå full utdelning av de satsningar som görs. I avsaknad av implementering riskeras investeringar, kompetens och tillgång till nya läkemedel.

Mot denna bakgrund är den ambitiösa målsättningen - *Tillsammans gör vi Västsverige till ett ledande life science-kluster i Europa 2035 med konkurrenskraft, excellens och patientnytta i fokus* - välkommen. Utifrån den geopolitiska utveckling behöver Västra Götalandsregionen

säkerställa att nuvarande styrdokument¹ och handlingsplaner² har en tydlig koppling till agendan och är tillräckligt ambitiösa för att bidra till målsättningen.

Sammanfattande synpunkter

Geopolitiska förändringar kräver ökade ambitioner

Sverige är en ledande life science-nation och Västra Götalandsregionen har en stark position i sektorn. I regionen finns, som agendan lyfter, goda förutsättningar för högkvalitativ forskning, världsledande forskningsinfrastruktur och stärkta samarbeten mellan akademi-vård-näringsliv. Regionen har ett föredömligt utgångsläge att stärka konkurrenskraften genom att forskning, utveckling och tillverkning av läkemedel genomförs i regionen.

Trots denna position kan Lif konstatera att den internationella konkurrensen om läkemedelsföretagens investeringar blir allt tuffare. Det krävs ett strategiskt och proaktivt agerande från regionen för att förstå branschens behov och identifiera kritiska länkar i innovationsekosystemet i syfte att behålla och främja företagsinvesteringar. Med ett sådant arbetssätt kan nya investeringar attraheras till regionen och bidra till ökad sysselsättning, tillväxt och motståndskraft.

Innovativa läkemedel, tillsammans med digitaliseringen, är det som främst varit drivande för en ökad produktivitet inom hälso- och sjukvården. Dagens geopolitiska läge inom den internationella läkemedelsmarknaden ställer ökade krav på att Sverige och Västra Götalandsregionen att visa en tydlig ambitionshöjning avseende investeringar i läkemedel genom snabbare implementering av nya innovativa läkemedel i vården. Ovan nämnda styrdokument och handlingsplan visar ett intresse för implementering av nya innovationer i hälso- och sjukvården men betonar samtidigt hur priset för dessa är kostnadsdrivande och därmed utgör ett problem för regionen. För att kunna uppnå målsättningen som nämns i Agendan för västsvensk life science behöver dessa motsägande skrivningar och tankesätt utvärderas utifrån vilka långtgående konsekvenser de får för patienten men även för regionens långsiktiga tillväxt.

Väl avvägda insatsområden men hela värdekedjan behöver beaktas

Insatsområdena och de behov som beskrivs är väl avvägda men agendan och tillhörande styrande dokument måste beakta hela värdekedjan fram till att läkemedlen används i hälso- och sjukvården för att få full effekt. För det behövs ett bredare förhållningssätt som adresserar hela värdekedjan från forskning till användning. Forskning och utveckling behöver tydligare kopplas samman med implementering och användning av nya läkemedel.

Västra Götalandsregionen, liksom Sverige i övrigt, behöver öka engagemanget och ambitionsnivån att implementera nya innovationer. Det skapar incitament och förutsättningar för företag att bidra till att nå regionens uttalade ambition om att öka företagsinvesteringar. Lif bedömer att arbete återstår. Förutsättningarna för att öka konkurrenskraften är mycket goda i

¹ Strategisk plan för läkemedelsarbetet i Västra Götalandsregionen 2024-2027

Strategi för omställningen av hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen 2023–2027

² Handlingsplan för läkemedelsarbetet i Västra Götalandsregionen 2026-2027

Västra Götalandsregionen genom de många framstående aktörer som verkar inom forskning, forskningsinfrastruktur och vård. Det som saknas är en tydlig styrning som är inriktad på att använda nya läkemedel tidigt, och att nyttja regionens forskningsinfrastruktur, hälsodata och kompetens som verktyg för fortsatt kunskapsgenerering. Ett ökat fokus på resurseffektiv implementering av nya innovationer behöver ses i perspektiv av den tillväxtmöjlighet som det erbjuder.

Implementering av nya innovationer

Insatsområde 3, *Effektiv implementering av hållbara innovationer*, kan bidra till att uppnå det övergripande målet om insatserna kopplade till insatsområdet möjliggör snabbare implementering av innovation i Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvård.

För att stärka insatsområdet är det viktigt att inte enbart fokusera på att effektivisera implementeringsprocesserna, utan även främja en ökad investeringsvilja. På så sätt kan regionen ytterligare öka sin attraktionskraft för innovativa företag, deras produkter och framtida satsningar.

Hållbarhet och resiliens

Insatsområdet som berör hållbarhet och resiliens fokuserar i huvudsak på regionens arbete för att uppnå klimatneutralitet. Det är ett viktigt mål, men för att regionens hållbarhetsarbete ska få full effekt och relevans bör agendans fokus breddas och inkludera fler aspekter av hållbarhet. Hållbarhetsaspekten bör även innefatta värdet av att hålla människor friska, där ökad hälsa i befolkningen bidrar till minskad belastning på vården och därmed indirekt till lägre utsläpp. Moderna behandlingar och innovationer inom läkemedel och medicinteknik kan dessutom möjliggöra effektivare och mer produktiv vård, vilket i sig kan leda till minskade utsläpp och större miljönytta. Det är därför angeläget att hållbarhetsarbetet som beskrivs i agendan även fokuserar på att främja prevention, målriktad precisionsmedicin och tidiga insatser, vilka samtliga bidrar till både bättre hälsa och hållbarhet. Genom att omformulera och bredda regionens skrivningar kring hållbarhetsarbete kan regionen stärka sin position och visa att hållbarhet är ett helhetsgrepp som omfattar både miljö och folkhälsa samt vårdens långsiktiga effektivitet.

Insatsområde 6 behöver även beakta resiliens utifrån beredskapsperspektivet. En stark läkemedelsbransch är grundläggande för samhällets motståndskraft. Därför måste förutsättningarna för att bedriva sådan verksamhet vara goda. Det handlar bland annat om tillgång till hälso- och sjukvårdsdata, förutsägbara regelverk, kompetensförsörjning, en hälso- och sjukvård som intresserar sig för forskning och innovation samt rimliga kommersiella och marknadsmässiga förutsättningar för företagen. Att detta fungerar och utvecklas i fredstid är en grundläggande förutsättning för att läkemedelsförsörjningen ska kunna fungera vid förhöjd beredskap och ytterst krig.

Agendan stärks om den även innehåller en konkret plan för att kartlägga vilka insatser och former för samverkan med offentliga aktörer som företagen behöver för att kunna säkra en läkemedelsförsörjning i händelse av höjd beredskap och ytterst krig, samt att bidra till att dessa behov tillgodoses. Detta behov finns även på nationell nivå men genom Västra götalandregionens strategiska läge, där Nordens största hamn är lokaliserad, finns en möjlighet att genom agendan ta ett nationellt ledarskap.

Koppling till den nationella life science-strategin

Agendans prioriterade insatsområden är väl kopplad till den nationella life science-strategins prioriterade områden men anpassad efter regionens utmaningar. Det som behöver beaktas i detta sammanhang är att den nationella life science-strategins prioriterade områden och innehåll fastställdes under hösten 2024. Sedan dess har det skett en geopolitisk utveckling som kräver att nya aspekter beaktas för att Västra Götalandsregionen ska öka sin konkurrenskraft och attraktionsnivå som life science-kluster.

Behov av ökat samarbete

Lif vill framhålla värdet av att kunna representera branschen som en aktiv och självklar samverkanspart till regionen inom ramen för life science-arbetet, i likhet med den etablerade dialogen som finns med lokalt förankrade företag. Det finns ett behov av att utvärdera om befintliga nätverk, såsom Health Innovation West, fullt ut kan möta de behov som finns, eller om det finns anledning att komplettera och vidareutveckla dessa nätverk. Lif vill uppmärksamma att Multi Helix Think Tank at GoCo tidigare fungerade som en viktig plattform för kunskapsdelning och utveckling inom regionens breda life science-sfär. Efter att detta forum lagts ned finns ett tomrum att fylla. Lif föreslår att regionen tar initiativ till att etablera en liknande plattform, och Lif bidrar gärna aktivt i detta arbete. Lif ingår gärna i styrgrupper för relevanta plattformar utifrån vikten av att branschen involveras tidigt, redan i planeringsstadiet, vid utveckling av nya projekt.

För att stärka möjligheten att uppnå agendans målsättning, föreslår Lif att regionen etablerar en "Mötesplats Läkemedel", inspirerad av modellen för "Mötesplats ATMP", för att främja implementering av innovationer, kunskapsutbyte och gemensam utveckling. Vidare anser Lif att det bör utarbetas en hållbar struktur för kunskapsöverföring mellan läkemedelsbranschen och vårdens professioner, i syfte att underlätta införandet av nya behandlingar och säkerställa både patientnytta och korrekt användning av läkemedel. Vi föreslår även att dialogen kring kliniska prövningar återupptas och att tydliga mål sätts för att öka antalet företagsinitierade prövningar i regionen.

Avslutningsvis vill Lif betona att en årlig utvärdering av agendan, med efterföljande intressentdialog, rekommenderas för att säkerställa fortsatt relevans och utveckling.

Lif bistår gärna i det fortsatta arbetet för att bidra till att uppnå ett mer konkurrenskraftigt life science-kluster som bidrar till ökad regional som nationell konkurrenskraft.

Med vänliga hälsningar

Sofia Wallström
Generalsekreterare